

münket. Egyes fajokhoz különféle tulajdonságokat, jellemzőket társítunk annak megfelelően, hogy pszichológiailag megmagyarázható módon milyen gesztusokat olvasunk le róluk. Kutatásom a farkasszimbólum jelentésváltozásait veszi górcső alá. A szimbólum negatív és pozitív aspektusainak vizsgálatához többek közt Aiszóposz fabuláit, bibliai példázatokat és Jean de La Fontaine állatmeséit hívom segítségül. Céлом bemutatni, hogy Pilinszky János *Fabulája* (1962) milyen mértékben követi a fabula műfaji hagyományait, illetve a keresztény hagyománnyal szembehelyezkedve a versbeli magányos farkas hogyan válik a szentség jelölőjévé. További céлом rámutatni arra, hogy a farkas annak a negatív figurának képezi ellenpontját, melynek évezredes hagyományát ismerjük, sőt morálisan az ember fölé pozicionálódik. Megvizsgálom azt is, hogy a költői életmű második szakaszában – a *Nagyvárosi ikonok* (1959–1970) és a *Szállkák* (1971–1972) verseire fókuszálva – milyen mértékben változik a farkasábrázolás. A kutatás interdiszciplináris jellegét mutatja, hogy az elemzéseknek vallástudományi és filozófiatörténeti megközelítést is adok.

Sándor Anna Viola (ELTE Eötvös József Collegium)

Dialógus a megértésről - Ottlik Géza: Iskola a határon

Ottlik Géza *Iskola a határon* című regényével kapcsolatos szakirodalomban Szegedy-Maszák Mihály monográfiája nyomán elterjedtté vált az a megállapítás, hogy a regény szereplői között a katonaiskolai élmények hatására kialakult egy teljes megértés. Ezt az állítást azonban már a regény szövege is dekonstruálja.

A regény mindkét narrátorának szövegében fontos szerepet tölt be a másik megértésének kérdése, amelyre azonban eltérő válaszokat adnak. Bébé a saját nézőpontját a katonaiskolai élmények hatására kialakuló, önálló nyelvvel bíró teljes megértésről a narráció előrehaladtával Medve szövegét olvasva fokozatosan revideálja. Medve a gyermekkori megértettség ontológiai állapotából az iskolai élmények hatására eljut a meg nem értettség kríziséhez, amelyből kiutat számára a Hamvas Béla szövegeiből is ismert mindennapi szakralitás és az ehhez kapcsolódó sajátos, egyedül a magányon keresztül elérhető létteljesség jelenti. Ehhez azonban, ha a társak általi megértettség nem is – hiszen ez lehetetlen –, de jelenlétük tudata feltétlenül szükséges.

Előadásomban a regény megértésfilozófiáját a gadameri hermeneutika segítségével elemzem, amely a megértés folyamatát egy dialógusként értelmezi. Következtetésem szerint Ottlik regényének egésze két, egymástól narratológiai eszközökkel is nehezen elválasztható elbeszélői szólama felfogható egy gadameri értelemben vett dialógusként, amelynek szövegszervező elve Medve szövegének Bébé általi megértése, és amelynek egyik központi témája éppen a megértés lehetőségének kérdése.